

Zanimljiva predavanja, kao i neformalni razgovori koji su uslijedili, ukazali su na potrebu ovakvih stručnih muzeoloških okupljanja te razmjene iskustava i promišljanja u svrhu unaprjeđenja muzeološke profesije.

Sonja Gaćina Škalamera

Stjepan Basariček – učitelj i pedagog 1848. – 1918., izložba i katalog, autorica: Sanja Nekić, Hrvatski školski muzej, listopad – prosinac 2008.

Godine 2008. navršila se 160. godina rođenja i 90. godina smrti učitelja i pedagoga Stjepana Basaričeka. Hrvatski školski muzej ovu značajnu obljetnicu obilježio je izložbom i katalogom *Stjepan Basariček učitelj i pedagog 1848. – 1918.*, autorice Sanje Nekić.

Stjepan Basariček bio je učitelj, pedagog i pedagoški pisac na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Rođen je 27. travnja 1848. godine u Ivanić Gradu, gdje je završio pučku školu. Nižu gimnaziju i učiteljsku školu završio je u Zagrebu, te 1867. godine, zajedno s bratom Antunom, postaje učitelj. Radio je u pučkim školama u Bregima i Virovitici, a 1875. godine prelazi na Učiteljsku školu u Zagrebu na kojoj ostaje do umirovljenja 1906. godine.

Kao mladi učitelj vrlo je aktivan i strukovno angažiran te sudjeluje u važnijim pedagoškim događajima u Hrvatskoj i Europi. Godine 1870. prisustvuje XX. općoj njemačkoj učiteljskoj skupštini u Beču, a 1872. godine skupštini njemačkih pedagoga u Hamburgu. Jedan je od osnivača *Hrvatskog pedagoškog književnog Zbora* 1871. godine, kao i suorganizator Prve učiteljske skupštine u Zagrebu, a aktivan je i na sljedećim učiteljskim skupštinama u Petrinji 1874. i Osijeku 1878. godine. Bio je predsjednik *Saveza hrvatskih učiteljskih društava* (SHUD), te član mnogih povjerenstava: ispitnog povjerenstva, Zemaljskog školskog odbora, odbora za proslavu otvaranja Sveučilišta, povjereništva za konačnu redakciju nastavne osnove za pučke škole, komisije stručnjaka za izradu statuta za osnivanje ženskog liceja. Bio je urednik *Napretka*, pedagoškog časopisa koje je podigao na zavidnu stručnu i znanstvenu razinu, kao i urednik biblioteke HPKZ-a *Knjižnica za učitelje*. Za svoj rad primio je brojna priznanja i nagrade kulturnih i pedagoških ustanova, a 1897. godine imenovan je počasnim članom HPKZ-a. Umro je 1918. godine u Zagrebu.

Posebno se istaknuo pisanjem pedagoške literature koja je bila prilagođena prilikama u Hrvatskoj u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća. Autor je poznatog četverosveščnog djela *Pedagogija* napisanog između 1880. i 1884. godine: *I. dio: Uzgojoslovlje* (1880.), *VI dio: Poviest pedagogije* (1881.), *II dio: Obće obukoslovlje* (1882.), i *III dio: Posebno obukoslovlje* (1884.). Bio je autor čitanki i početnica za pučke škole kao i drugih djela iz područja pedagojske znanosti. Stručna javnost danas ga smatra utemeljiteljem sustavne pedagojske znanosti u Hrvatskoj.

U svim zbirkama Hrvatskog školskog muzeja i *Pedagoškoj knjižnici Davorin Trstenjak* čuvaju se objavljena djela i fragmenti ostavštine Stjepana Basaričeka. Sačuvana građa je raznovrsna: knjige, udžbenici, priručnici, fotografije i arhivsko gradivo.

Katalog i izložba koncipirani su u tri cjeline: *biografija Stjepana Basaričeka* (fotografije, osobni dokumenti svjedodžbe o školovanju, pohvale i priznanja), *pedagoški rad* (rad u školi, prosvjetnim i pedagoškim udrugama), te *pedagoška literatura* (knjige, udžbenici i priručnici Stjepana Basaričeka relevantni za znanstveno utemeljenje pedagogije u Hrvatskoj). Ovom izložbom nastojalo se kroz objavljenu literaturu i istraženu sačuvanu ostavštinu koja se nalazi u zbirkama Hrvatskoga školskog muzeja upoznati javnost s djelom i značenjem Stjepana Basaričeka.

Sanja Nekić